

1948.

május

7-11.

Há g a i K o n g r e s s z u s

A Há g a i K o n g r e s s z u s a z U n i ó
(k o r á b b a n K ö z ö s s é g) e g y i k
a l a p k ö v e, e g y o l y a n e s e m é n y,
a m e l y m e g v e t e t t e a z E u r ó p a i U n i ó
a l a p j á t, é s e g y f a j t a e g y s é g e s
e l k é p z e l é s t a d o t t.

1948-ra már lezajlott Winston Churchill beszéde, melyben kihangsúlyozta, hogy Európának össze kell tartania a szovjet fenyegetés miatt, és hogy a jövő záloga lesz, ha az öreg kontinens önállóan artikulálja közös ügyeit és problémáit a világ előtt. Az egység és az Európai Egyesült Államok alapkoncepciójára épült fel két elképzelés és elvi tábor: az unionisták és föderalisták. Az egyik oldal egy szorosabb rendszer megvalósítását szorgalmazta, a másik egy nemzetek közti laza társulási viszony létrehozását. A Kongresszus előzményeként szolgált a Marshall-segély szétosztása, és a támogatás körüli feladatok elosztása, valamint a Nyugat-Európai Unió létrejöttének koncepciója is.

A Hágai Kongresszus 1948. május 7-én vette kezdetét, Hágában, a holland parlament 13. századi lovagtermében, amely az első Európa-kongresszusként vonult be a történelembe. A megnyitón Julianna holland hercegnő és Hága polgármestere is részt vett, valamint a

kezdeményező politikus, Churchill is. A kongresszuson 800 személy képviselte a közös Európa ügyét, bár a lehetőségek miatt Nyugat-Európának jutott a meghatározóbb képviselet. A vendégek soraiban politikusok, egyházi személyek, iparosok, szindikalisták, közgazdászok, egyetemi emberek, írók, művészek és tudósok foglaltak helyet.

Ha csak az országok delegációjának mértékét tekintjük, Franciaország büszkélkedhetett a legtöbb megjelent személlyel, összesen 155 küldöttel rendelkezett, köztük Paul Ramadier, Paul Reynaud, Édouard Daladier, Jacques Chaban-Delmas, François Mitterrand. A sorban a második az Egyesült Királyság volt 145 képviselővel, majd Belgium 68, Hollandia 59, Olaszország 57, Svájc 39, illetve Dánia 32 küldöttet tudott felsorakoztatni. A nagyobb nemzetek közül Németországot 51 személy képviselte, azonban kevésbé hallatták a hangjukat, és bár nagy karakterek voltak jelen – mint például Konrad Adenauer – a diszkrét

attitűd volt a jellemző az országra. A jelenlévők között voltak még spanyol száműzöttek is, valamint a keleti blokk országai is képviselték magukat, igaz megfigyelőként voltak jelen és minimálisabb számban. Az Egyesült Államok is csak megfigyelt, mindössze 4 személyt küldött az eseményre. A kongresszus médiahangot is kapott, tudniillik 250 újságíró részvételével jelentős médiaeseménynek bizonyult.

A Hágai Kongresszuson három bizottságot hoztak létre: egy politikai bizottságot, amelynek élén a volt francia miniszterelnök, Paul Ramadier állt, egy gazdasági bizottságot a volt belga miniszterelnök, Paul van Zeeland vezetésével, illetve egy kulturális bizottságot, amelyet egy spanyol író és diplomata Salvador de Madariaga felügyelt. Az elnöketi státuszt Winston Churchill gyakorolta.

Az esemény megnyitó ülésén az unionisták és a föderalisták sorakoztatták fel érveiket, a két oldal szónokokkal közvetítette alternatívájukat, elképzeléseiket, koncepciójukat és jövőképüket.

A megnyitó beszédek között kiemelendő Churchill beszéde, amelyben kijelentette, hogy a Kongresszustól elvárja az egységes Európa-kép kialakítását, a konszenzus megteremtését, az egység gondolat megszületését, egy olyan konstrukció létrehozását, amely a kontinens érdekeit védi és érvényesíti, természetesen a demokratikus alapelvek figyelembevételével.

A Hágai Kongresszus három napig tartott, és a különböző napokon ülészttek a bizottságok. A tematikus elosztás lehetővé tette, hogy egységes álláspont alakuljon ki, megteremtve az Európai Egyesült Államok alappillérét.

Gazdasági és szociális bizottság ülése

A gazdasággal és szociális ügyekkel foglalkozó szekció az egységes piac szükségességét emelte ki, amit fontosnak véltek a munkaerő, a kereskedelem és a termelés számára. A résztvevők nagyobb része az unió szerkezetét támogatta, emiatt állást foglaltak a szabad kereskedelem és a piacok megnyitása mellett, valamint kiemelték a vámok redukálását, a

polgárok szabad mozgását, a vámtarifa felállítását, az áruk és a munkaerő szabad áramlását, az egységes valuta bevezetését. A kialakult polémiát végül van Zeeland zárta le, összegzésében elutasította a nemzetállami széttagoaltságot, a gazdasági és pénzügyi unió mellett foglalt állást, amely egy teljes vámuniót képez közös költségvetési politikával.

Politika bizottság ülése

A politikai ügyek középpontjában az európai gyűlés létrehozása állt. A résztvevők relevánsnak tartották a fellépést egy kiújult német agresszió ellen, a britek részvételét az európai egység létrehozásában, illetve az európai országokkal szoros kapcsolatot ápoló nemzetekkel való párbeszéd megszilárdítását is. Az egyesült Európát vasfüggöny nélkül képzelték el, a nyugati és a keleti blokk egyesítésével. Az unionisták a közös katonai védelmet emelték ki, biztosítva a polgárok alapvető biztonságát és jogait. A közös európai állampolgárság megszerzése is felmerült, amit

azonban a föderalisták a nemzeti állampolgárság elvesztése nélkül preferáltak volna. Ezen kívül parlamentáris, alkotmányjogi nézeteltérések jellemezték az ülést, és végül a két elképzelés kombinációja érvényesülhetett.

Kulturális bizottsági ülés

A föderalisták az oktatás elsődlegességét hangsúlyozták ki, és mindennél fontosabbnak tartották a következő generáció nevelését. Elsősorban az európai identitás ápolását, és a demokratikus alapelvek közvetítését tűzték ki célként. A jelenlévők a nacionalizmussal helyezkedtek szembe, mert az, mint eszme, az egységet gátolja meg. A szabadság, mint fogalom került a középpontba, és úgy vélték, hogy amíg a társadalomszervezetek nem kedveznek a már elért jogi vívmányoknak, addig közös politika és rendszer sem jöhet létre. Az univerzalizmus részét képezte a közös identitás, a páneurópai tudat és az európai kultúra melletti hitvallás, illetve a közös örökség békés keretek között történő terjesztése és ápolása.

A Hágai Kongresszus 1948. május 11-én zárult le.
Az ülés következményeként 1948. október 25-
én Brüsszelben létrejöhetett az Európa
Mozgalom, amely az 1947-ben létrehozott
Európai Egységmozgalmakat Koordináló
Nemzetközi Bizottságot váltotta fel.

Források

<http://real.mtak.hu/140065/1/bokae.pdf>

<http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/3325/1/EUINTEGR.pdf>

<http://midra.uni-miskolc.hu/document/5793/1285.pdf>

